

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **M. A.**, zastoupen Mgr. Petrem Suchánkem, advokátem se sídlem Výstaviště 1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2019, č. j. OAM-392/ZA-ZA08-K07-PD1-R2-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 7. 2020, č. j. 33 Az 11/2019 - 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 2. 2019, č. j. OAM-392/ZA-ZA08-K07-PD1-R2-2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“), neprodloužil žalobci doplňkovou ochranu podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Napadené rozhodnutí žalovaný vydal poté, co jeho předchozí rozhodnutí z 24. 4. 2017 o neprodloužení doplňkové ochrany zrušil krajský soud z důvodu, že se žalovaný dostatečně nezabýval skutečnými životními podmínkami vnitřně vysídlených osob a reálnou možností žalobce využít tohoto institutu. K udělení doplňkové ochrany žalovaný původně přistoupil v roce 2014 s ohledem na tehdejší bezpečnostní situaci v místě bydliště žalobce (město Mariupol), přičemž vnitřní přesídlení žalovaný shledal s ohledem na tehdejší problémy vysídlených osob, jako nemožné. V nyní napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že bezpečnostní situace v místě bydliště žalobce nadále neumožňuje jeho návrat, avšak s ohledem na zlepšení situace vnitřně vysídlených osob je možné, aby žalobce přesídlil do jiných částí Ukrajiny.

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl. Vyšel z toho, že v případě žalobce jsou splněny všechny podmínky vnitřního přesídlení, jak je vymezila dosavadní judikatura. Žalovaný zohlednil jak celkové poměry v zemi původu, tak osobní poměry žalobce a obsáhlým způsobem hodnotil nově obstarané informace o zemi původu, jakož i osobní možnosti žalobce zajistit si v západní části Ukrajiny bydlení a zaměstnání. Situace vnitřně vysídlených osob není podle krajského soudu bezproblémová, ale dle informací shromážděných žalovaným se zjednodušil systém vyplácení státní podpory, snižuje se nezaměstnanost vnitřně vysídlených, na pořízení bydlení lze čerpat hypotéky určené přímo těmito osobám, případně jsou jim vyhrazeny prostory v tzv. kolektivních střediscích. Pokud jde specificky o individuální situaci žalobce a jeho možnosti přesídlení, krajský soud ve shodě s žalovaným zdůraznil, že žalobcova matka a otec se již přestěhovali do Kyjeva, matka zde žije v pronajatém bytě a je zaměstnaná. Rodiče proto mohou být žalobci nápomocni s jeho integrací po přesídlení. V tomto ohledu není žalobce nijak znevýhodněn oproti jiným vnitřně vysídleným osobám, což se týká i žalobcem tvrzené jazykové bariéry a jeho případné diskriminace s ohledem na to, že hovoří rusky a pochází z oblastí ovládaných separatisty.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhl zrušení napadeného rozsudku, případně i rozhodnutí žalovaného. Konkrétně stěžovatel namítá, že žalovaný posoudil zlepšení situace v zemi původu pouze formalisticky bez zohlednění skutečných nedostatků v přijatých opatřeních. Žalovaný i krajský soud vycházeli z pouhého formálního právního rámce bez zjišťování reálné situace na Ukrajině. V posuzovaném případě přitom nejsou relevantní samotné osobní možnosti žalobce, ale změna okolností, za kterých mu byla původně doplňková ochrana poskytnuta.

[4] Z aktuálních internetových zdrojů vyplývá, že situace vnitřně vysídlených osob na Ukrajině je stále problematická, a to nejen kvůli problémům s bydlením či získáním obživy, ale také s ohledem na diskriminaci osob z oblastí ovládaných separatisty (podle průzkumu Mezinárodní organizace pro migraci z března 2019 se vnitřně vysídlené osoby potýkají s diskriminací v přístupu ke zdravotní péči, zaměstnání a bydlení, 50 % těchto osob má po uhrazení nákladů na bydlení prostředky pouze na potraviny). Žalovaný a krajský soud také nesprávně posoudili riziko možné diskriminace stěžovatele s ohledem na jeho příslušnost k ruskojazyčné menšině. Podle stanoviska Benátské komise ze dne 11. 12. 2017 není ukrajinská vláda plně schopna čelit diskriminaci ruskojazyčného obyvatelstva.

[5] Přijatelnost kasační stížnosti pak stěžovatel spatřuje v tom, že se Nejvyšší správní soud dosud nezabýval prodloužením doplňkové ochrany ve vztahu k vnitřně přesídleným osobám na Ukrajině, a že krajský soud se v napadeném rozsudku dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadený rozsudek je v souladu s ustálenou judikaturou kasačního soudu. Žalovaný i krajský soud se zabývali tím, proč se situace na

Ukrajíně změnila od doby, kdy byla stěžovateli udělena doplňková ochrana. Sám stěžovatel v kasační stížnosti připustil, že není osobou, která by byla s ohledem na své osobní poměry, věk a zdravotní stav jakkoliv znevýhodněna při hledání zaměstnání a bydlení oproti jiným vnitřně vysídleným osobám. Osobní poměry stěžovatele mu nebrání ve využití přesídlení. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je podána oprávněnou osobou, včas a je přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je však také její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výklad institutu přijatelnosti a výčet jeho typických kritérií Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, na jehož odůvodnění pro stručnost nyní odkazuje.

[8] Sám stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti ve skutečnosti, že se kasační soud dosud údajně nezabýval posouzením situace vnitřně přesídlených osob na Ukrajině a že se krajský soud měl dopustit zásadního pochybení, které mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[9] Nejvyšší správní soud však konstatuje, že neshledal naplnění kritérií přijatelnosti kasační stížnosti; jak kasační soud ukáže dále, k postavení vnitřně přesídlených osob na Ukrajině již existuje jeho početná judikatura, která dává odpověď na řešené otázky, stejně tak v napadeném rozsudku neshledal jakékoliv pochybení, které by mohlo ovlivnit posouzení hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak, krajský soud v napadeném rozsudku respektoval ustálenou judikaturu týkající se posuzování neprodloužení doplňkové ochrany.

[10] Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Dospěl přitom k závěru, že se krajský soud věnoval podstatě žalobní argumentace a srozumitelně vysvětlil, proč ji nepovažuje za důvodnou. Vycházel také z toho, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně a řádně hodnotil všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí věci, jeho rozhodnutí tak bylo patřičně zdůvodněno. Krajský soud se podrobně zabýval stěžovatelem tvrzenými důvody, které shodně s žalovaným neshledal jako relevantní pro prodloužení doplňkové ochrany.

[11] Pokud jde o otázku posuzování aktuální situace a jejího srovnání se stavem v době, kdy byly shledány důvody pro udělení doplňkové ochrany, vychází stávající judikatura z toho, že podstatou rozhodnutí podle § 53a zákona o azylu je posouzení, zda situace v zemi původu znamená pro cizince hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tuto skutečnost je správní orgán povinen při každé žádosti o prodloužení doplňkové ochrany hodnotit (srov. rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 Azs 21/2011 - 57, nebo usnesení ze dne 15. 11. 2018, č. j. 1 Azs 188/2018 - 29). Správní orgán pak zkoumá zejména to, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo

zda se naopak situace v domovském státě stabilizovala a tato změna je natolik významná a má trvalou povahu, že odůvodňuje zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (srov. usnesení ze dne 4. 3. 2018, č. j. 6 Azs 369/2017 - 41). Ačkoliv se stěžovatel snaží navodit zdání, že tato podmínka v jeho případě splněna nebyla, kasační soud má za to, že jak žalovaný, tak krajský soud postupovali v jeho případě přesně v souladu s těmito podmínkami, tj. zhodnotili aktuální situaci v zemi původu, resp. možnost vnitřního přesídlení, a uvedli, v čem se liší od situace posuzované v roce 2014.

[12] Rovněž k požadavkům na posuzování možnosti vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny existuje již rozsáhlá rozhodovací praxe kasačního soudu (viz rozsudek ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87, a celá řada usnesení, například ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Azs 222/2016 - 48, ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 Azs 59/2017 - 27, ze dne 14. 6. 2017, č. j. 9 Azs 75/2017 - 41, ze dne 10. 7. 2018, č. j. 6 Azs 50/2018 - 31, či ze dne 15. 11. 2018, č. j. 1 Azs 188/2018 - 29). V nedávném rozsudku ze dne 16. 10. 2020, č. j. 5 Azs 73/2019 - 61, pak Nejvyšší správní soud připomněl, že předmětem posouzení musí být reálná možnost konkrétního žadatele usadit se v jiné části Ukrajiny. Kasační soud má za to, že i tyto požadavky byly v případě stěžovatele naplněny, neboť jak žalovaný, tak krajský soud se velmi podrobně zabývali individuální situací stěžovatele. Pokud dospěli k závěru, že jeho osobní situace (věk, zdravotní stav, rodinné zázemí v Kyjevě) mu nebrání v realizaci přesídlení, je jejich závěr v souladu s touto judikaturou a nesvědčí o pochybení, na něž v kasační stížnosti stěžovatel poukazoval. Nejvyšší správní soud, stejně jako před ním krajský soud, nehodlá zlehčovat složitou situaci, jíž jsou vnitřně vysídlené osoby vystaveny. Avšak skutečnost, že stěžovateli rodiče se z původního místa bydliště přestěhovali do Kyjeva a zde žijí a pracují, naopak svědčí o tom, že tato možnost je reálná i v případě stěžovatele.

[13] Konečně situace ruské či ruskojazyčné menšiny na Ukrajině byla také předmětem posouzení v řadě rozhodnutí kasačního soudu (usnesení ze dne 4. 8. 2020, č. j. 10 Azs 97/2020 - 83, usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 383/2017 - 23, nebo ze dne 7. 2. 2018, č. j. 6 Azs 378/2017 - 25 a řada dalších) a ani od nich se napadený rozsudek neodchyluje.

[14] Nejvyšší správní soud tedy neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, a proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu